

Vasemmistonuorten periaatejulistus vuosille 2024–2029

Johdanto

Vasemmistonuoret on poliittinen nuoriso- ja kansalaisjärjestö, jonka toimintaa ohjaava aatteellinen perusta on ekologinen, demokraattinen, feministinen ja kansainvälinen sosialismi. Tämä aate toimii pohjana tavoitteellemme oikeudenmukaisesta, vapaasta, yhdenvertaisesta, sivistyneestä ja solidaarisesta yhteiskunnasta.

Vasemmistonuorten aatteet

Sosialismi

Vasemmistonuorten toiminnan aatteellinen perusta on sosialismi. Ymmärrämme sosialismin sekä taloudelliseksi, poliittiseksi että eettiseksi järjestelmäksi. Taloudellisen päätöksenteon demokratisointi ja tuotantovälineiden yhteisomistus ovat sosialismin perusta. Sen pyrkimys on muuttaa talouden toimintaa niin, että pääomien jatkuva kasvattaminen, omistamattoman luokan sorto sekä markkinoiden valta yli kansanvallan eivät ole enää mahdollisia. Sosialismi ei ole valmis malli täydellisestä yhteiskunnasta, vaan se on prosessi, joka tulee todeksi demokratian ja yhteiskunnallisten kokeilujen kautta.

Ympäristöaate

Vasemmistonuorten sosialismi on ekososialismia. Ilmasto- ja ympäristökriisi on vakavin ihmiskunnan kohtaama uhka. Nämä kriisit ovat ensisijaisesti jatkuvaa kasvua ja voittojen maksimointia tavoittelevan kapitalistisen talousjärjestelmän aiheuttamia – siksi niitä ei ratkaista kapitalismilla. Kaiken poliittisen toiminnan on huomioitava nämä kriisit ja tavoiteltava taloudellista ja poliittista järjestelmää, joka sovitetaan maapallon kantokykyyn ja joka minimoi kriiseistä syntyvät tuhot. Siirtymän tähän järjestelmään on tapahduttava sosiaalisesti oikeudenmukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että toimillaan kriisiä eniten edesauttaneiden on myös kannettava suurin vastuu sen ratkaisemiseksi. Vasemmistonuoret irtisanoutuu ihmiskeskeisestä maailmankuvasta ja tunnustaa luonnolla olevan itseisarvon sen ihmiselle tuottamasta hyödystä riippumatta. Yhteiskunnan perustana on oltava ekologinen kestävyys ja oikeudenmukaisuus kaikkea elollista kohtaan.

Feminismi

Vasemmistonuorten sosialismi on feminististä ja intersektionaalista. Kaikki ihmiset ovat ominaisuuksistaan riippumatta keskenään tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia. Nykyiset yhteiskunnalliset rakenteemme kuitenkin rajoittavat ihmisten yhdenvertaisuutta ja vapautta ja luovat epäoikeudenmukaisia hierarkioita. Vasemmistonuoret pyrkii sortavien rakenteiden, normien ja hierarkioiden purkamiseen. Tavoitteenamme on maailma, jossa ketään ei sorreta tai syrjitä sukupuolen, seksuaalisuuden, etnisyyden, ihonvärin, vamman, terveydentilan, yhteiskuntaluokan tai muun henkilökohtaisen ominaisuuden vuoksi.

Demokratia

Vasemmistonuorten sosialismi on demokraattista. Valta ei saa keskittyä vain harvoille, vaan päätöksenteon on oltava kaikkien käsissä. Demokratian tavoittelu ei rajoitu vain parlamentarismiin piiriin, vaan vaadimme demokratian lisäämistä kaikille yhteiskunnan osa-alueille. Tämä tarkoittaa demokratian lisäämistä myös työpaikoilla eli päätäntävällän siirtämistä omistajilta työntekijöille. Edustuksellisen demokratian rinnalle on tuotava suoran ja osallistuvan demokratian muotoja. Päätöksenteko tuodaan lähelle ihmistä ja tehdään tasolla, josta siitä on tarkoituksenmukaista päättää. Päätöksenteon demokraattisuuden ja osallisuuden turvaamiseksi saatavilla olevan tiedon on oltava mahdollisimman avointa.

Kansainvälisyys

Vasemmistonuorten sosialismi on kansainvälistä. Ihmiset ovat yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia syntymäpaikastaan riippumatta, ja kaikilla on yhtäläinen oikeus hyvän elämän tavoitteluun. Yksi keskeisimmistä kapitalismin piirteistä on ollut valtioiden ja ihmisryhmien kilpailuttaminen toisiaan vastaan imperialistisella, nationalistisella ja rasistisella politiikalla. Rakennamme maailmaa, jota ei määritellä kansallisuuksien, kulttuurien, uskontokuntien ja muiden ihmisryhmien välisten eroavaisuuksien, vaan koko ihmiskunnan yhdenvertaisuuden kautta. Tavoitteenamme on maailma ilman rajoja ja kansallisvaltioita. Vastustamme sotaa, mutta tunnustamme, että on olosuhteita, joissa sorrettujen on pakko tarttua aseisiin saavuttaakseen vapautensa.

Vasemmistonuorten arvot

Oikeudenmukaisuus

Oikeudenmukainen yhteiskunta toimii periaatteella: jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeensa mukaan. Oikeudenmukaisessa maailmassa resurssit ja varallisuus jakautuvat tasaisesti, ja jokaisella on yhtäläinen mahdollisuus tavoitella hyvää elämää.

Oikeudenmukaisuus tarkoittaa myös sitä, että epäoikeudenmukaisten rakenteiden luojat ja ylläpitäjät tekevät osansa niiden purkamiseksi.

Vapaus

Yksilön vapaus ja mahdollisuus toteuttaa itseään on vasemmistolaisen politiikan keskeinen tavoite. Vasemmistolainen vapaus ei ole pelkästään vapautta pakoista ja pakotuksesta, vaan siihen sisältyy keskeisesti myös vapaus tehdä asioita ja olla oma itsensä ilman, että tämä vapaus vaarantaa muiden oikeuksia samoihin asioihin. Vapaus tarkoittaa tosiasiallista mahdollisuutta toimimiseen, ei vain esteiden puutetta ja tätä mahdollisuutta on tarvittaessa tuettava yhteiskunnan taholta.

Yhdenvertaisuus

Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan.

Ihmisarvo on luovuttamaton, ajasta ja paikasta riippumaton, eikä sitä voi yksikään yksilö, instituutio tai auktoriteetti ottaa pois. Sen perustana on jaettu ihmisyyys.

Yhteiskunnan normien, lakien ja toiminnan on ylläpidettävä, suojeltava ja edistettävä kaikkien sen jäsenten yhdenvertaisuuden toteutumista.

Sivistys

Kaikilla on yhtäläinen oikeus ihmiskunnan tuottamaan tietoon. Jokaisella on oikeus tavoitella tietoja ja taitoja, eikä mahdollisuuden siihen tulisi olla kiinni yhteiskuntaluokasta tai henkilökohtaisista ominaisuuksista. Koulutuksella ja oppimisella on itseisarvo, eivätkä ne ole ainoastaan väline taloudellisesti tuottavampien yksilöiden ja yhteiskuntien kehittämiseksi. Sivistys ei tarkoita vain tieteellistä tietoa, vaan myös taitoja, kokemusta, ymmärrystä ja kykyä soveltaa oppimaansa ja kohdata muita ihmisiä.

Solidaarisuus

Solidaarisuus on ihmisten välistä yhteenkuuluvuutta ja vastavuoroista huolenpitoa, jossa jokaisella on oikeus ja velvollisuus yhteiskunnan rakentamiseen ja kehittämiseen. Solidaarisuus ei ole hyväntekeväisyyttä, jossa itsensä yhteiskunnallisesti korkeammalle asettavat pitävät "hyvää hyvyttään" huolta niistä, jotka he asettavat yhteiskunnallisesti alemmas. Solidaarisuus tarkoittaa, että tunnistamme ihmisyyden toisissamme, ja tuemme toisiamme toveruuden hengessä.